

לימוד היומי דקה ליתנו

יום	יום לחדש	יום מזהר	ליקוטי הלכות	מסנה ברורה	שיחות הר"ן	שולחן ערוך
שבת	ב'	מד:	ח	חורה	ט - י	ג, ד
א	ג'	מה:	ט	לג:	יא - יב	ה, ו
ב	ד'	מה:	י	לד:	יג - יד	ז, ח
ג	ה'	מו:	יא	לד:	טו - טז	ט, י
ד	ו'	מו:	יב	לה:	יז - יח	יא, ב
ה	ז'	מו:	יג	לה:	יט - כ	ג, ד
ו	ח'	מו:	יד	חורה	כא - כב	ה, ו

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

257 | פרשת פקודי | ב' אדר ב' תשפ"ב

דבר המערכת

עדיין רישומו של הכינוס המפואר 'לך כנוס' שנועד לאברכי קהילתנו בירושלים, בוער בעצמות המשתתפים בו. הכנס שהתקיים במוצאי פורים קטן העלל"ט נועד לחזק ולהכין את הלבבות על יקרת התאחדותנו בהיכל התפילה החדש בירושלים, אשר זכינו להיכנס בו לאחרונה.

בכינוס זה נתאספו כל המתפללים צעירים ומבוגרים יחד, למעמד חיזוק נפלא, בו נשמעו דיבורים נלהבים בעוצם מעלת התפילה והתורה הנעשים יחד, ועל חובת כל אחד מאתנו להתחזק להכניס את הטוב שלו לעסק המשותף בצוואת חדא, כי היא כל תקוותנו לעמוד נגד עמלק הצר הצורר המבקש נפשנו ח"ו. כמו שמגלה לנו מוהרנ"ת ש"ק **מאד הקיבוץ של ישראל**, כי על ידי זה נתברין צירופי הבתים עד אין חקר עד שנתכנסין לתוכן כל הרחוקים והנחידים, ועל ידי זה **מכניעין קליפת המן עמלק בכל אדם ובכל זמן**, שזה בחינת **לך כנוס את כל היהודים שאמרה אסתר למרדכי** (ליקוטי הלכות, ציצית ז).

בהמשך כינוס זה, עסק הציבור כולו יחד כאיש אחד בלב אחד בלימוד משותף בספרי רבינו הק' בענין יקרת האחדות והשלום, וכמו כן התפללו יחד בלב בוער שנזכה להתאחד תמיד בעבודת ה', כאשר ביני לביני נשמעים דברי חיזוק נפלאים מראשי החבורה שיחיו.

בהמשך קיבלו עליהם בני החבורות להתחזק לבוא להתפלל וללמוד ולעבוד את ה' יחד במקום הגדול הזה, ובפרט בשבתות ומועדים. נאמנים לדבריו הבהירים של רבינו הקדוש: **"הלא טוב היה אם היית מטייל העבדות והיהדות שלך גם כן לתוך השתופות של החברים האהובים**, והיו אחרים יכולי להרחיב ידיהם ולהצליח על ידי העבדות שלך" (חיי מוהר"ן, שט"ז).

מול קטרוגיו של המן-עמלק על "עם מפוזר ומפורד", נילחם בו בכל כוחו על ידי ה"לך כנוס", ובכח אחדותנו בקדושה בעצת צדיק ננצח בעז"ה את עמלק.

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

רבי שלמה וועקסלער, ה"ה יושב ועוסק בתורה כל ימיו בהתמדה גדולה ועצומה. בעת המלחמה בשנת תש"ח, כשהפגזו הערבים, אמר בתמימותו לתתנו: **"לך ואמר לשכנים שכתב יפסיקו להרעיש בביתם"...** כל כך ה"ה שקוע בלמוד.

(שיח שרפי קודש)

סיבת השמחה

שלא רק שיתכן שעשיר יאה בעצב על אף שיש לו את ריבוי הממון, אלא אפשר שהריבוי עצמו הוא זה שיגרם לו את העצב, כי "אלו המשוקעים בממון, כל מה שיש לו עשירות יותר יש לו דאגות ועצבות ומרה שחורה ביותר, כי בודאי הוא מרבה דאגה ועצבות על ידי ריבוי הנכסים והעשירות, כי הנכסים שלו הם בעצמו בחינת עצבות, ועל כן כל מה שמתרבין יותר נתרבה העצבות והדאגות ביותר" (ליקוטי מוהר"ן, כג).

אנו אולי לא מרגישים, אבל זוהי אחת ממערכות המלחמה הכי **אכזריות של עמלק: לעורר באדם תאות ממון** (ראה שם ס"ו נו אות ה), ועל ידי זה להעציב אותו שלא לשמוח בחלקו ולא לבטוח בה' **שיזמין לו את פרנסתו**, תוך כדי שהוא מצייר בדעתו את הצירור המרושע כאילו כל העול מוטל עליו, ומכח זה הוא מתעצב ומשתעבד כעבד נרצע ובכל פעם מוסיף עצב על עצב. "כי זה הנופל לתאות ממון כל מה שיש לו חסר לו ביותר ויותר, ואין אדם זוכה לעשירות באמת כי אם כשמשבר תאות ממון ומאמין בהשם יתברך שיזמין לו פרנסתו בסביה קלה והוא שמח בחלקו, שזהו עיקר העשירות" (ליקוטי הלכות, תפילה ד, טז).

רבי נתן מאיר עינינו על האמור בפרשתנו ש"בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן", ה'הוקם' פירושו מאליו, והתמיהה גוברת: הן ל"ט מלאכות האסורות בשבת נלמדות ממלאכת המשכן, כך שהיו שם את כל ה"ט מלאכות בהם עסקו בני אדם בכל כוחם, איך אם כן נאמר שהמשכן הוקם מאליו? אלא שזו עצמה הארת המשכן ואיסור מלאכת שבת, לגלות לנו ולהאיר לנו היטב ש"המשכת השפע והפרנסה אינו תלוי ח"ו בפעולות האדם, רק הכל ברצון ה' לבד, כי עיקר השפע והפרנסה אינה על ידי השתדלות האדם ח"ו שהולך ונוסע ומשתדל בשביל פרנסה, רק העיקר הפרנסה הוא רק על ידי הארת הרצון שממשיכין משבת לששת ימי החול" (שם, שבת ג-ד). כלומר, הפרנסה תלויה בכך שנבין ונאמין שלא השתדלותנו היא הגורמת פרנסה אלא רצונו יתברך בלבד, וככל שאנו מבטלים בדעתנו את השקר הזה - שכאילו עלינו מוטל העול ושפרנסתנו היא לפי יגיעתנו ועמלנו - וכפי שאנו מתחזקים בבטחון ומייחלים ובוטחים ברצונו הטוב יתברך, כן אנו זוכים להמשיך את שפע הפרנסה. ו"צריכין לזכור זאת מאד מאד לבלי לטעות ולשכוח ח"ו לאמר בלבו שהוא בעצמו עושה איזה עשייה ועובדא ח"ו, רק צריכין לזכור כי הכל בכה ה' לבד, והמלאכה נעשית מאליה בבחינת מלאכת המשכן".

עמלק מנסה להפיל עלינו את טרדת הפרנסה, להתעצב ולחוש שכורעים תחת נטל העול הממרר את החיים, בעוד שבאמת שום דבר לא תלוי בנו אלא בבוראנו המפרנסנו בכל עת באבהו יתירה. **בחודש זה בו אנו נלחמים בעמלק חובתנו להתאמץ ביתר שאת להעמיק מחשבתנו באמונה זו ובשכינא בזה ולפרוק עולו של עמלק ולשמוח במטיב אמיתי כי לעולם חסדו, ובכח זה אנו מוחים את עמלק.**

לא רק על המרבין בשמחה קשה לו, אלא אפילו על המעט דמעט של שמחה גוברת תמיהתו: **איך יתכן שישמח בעוד שעול הפרנסה מעיק עליו כל כך?** מדי חודש בחדשו הוא נלחם על קיומו וקיום ביתו והגירעון רק הולך וגדל, נדמה לו שאין ביכולתו להרים משא שכזה, זה עצום מדי מכוחותיו הדלים, איך מבקשים ממנו לשמוח? אם היו לפחות מעניקים לו סכום גבוה שהיה גואלו ממצוקת פרנסתו כי אז היה אולי מקום לדון על השמחה.

השמחה נתפסת בעיני רבים כתוצאה של מציאות גשמית מסויימת; מי שיש לו כל טוב, ומי שמצליח בכל משלח ידיו, וזה שחיוו הולכים כסדר ללא מהמורות ותהפוכות, הוא זה שמסתמא שמח. ולעומתו, העני החסר כל שתכפוהו צרות רבות ורעות, חייב' שיהא בעצבות. ולאור הנחה זו, כמעט ואיננו מצפים לשמוח בשעה קשה בגשמיות או רוחניות ח"ו. אם ישתנה המצב הרי ממילא תבוא השמחה, ואם לאו הרי בין כך 'אנוסים' אנו להתעצב.

אך רבינו הקדוש מכחישו בתוקף ומהיר אונתו בכל מיני אזהרות, להכריח עצמנו אל השמחה, הן בעת עניות רוחנית והן בעת דחוקת גשמית. וכדבריו הקדושים לענין נפילה רוחנית: **"שצריך האדם לזוהר מאד להיות בשמחה תמיד ולהרחיק העצבות מאד מאד אפילו כשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב והוא מלא חטאים"** (ליקוטי מוהר"ן, רפ"ג), וכך גם הוא מצווה אותנו בעת דוחק גשמי: **"שצריך להתגבר מאד בכל הכוחות להיות אך שמח תמיד, כי טבע האדם למשוך עצמו למרה שחרה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמוח את עצמו בכל אשר יוכל"** (שם, ח"ב ס"ד), וכפי שגם מבואר באריכות במעשה ה'חכם והתם' (ספר"מ מעשה ט) איך שעני חסר כל, נחשל ופחות מול חבריו, היה בשמחה וחדוה כל ימיו מכת תמימותו.

הוא אומר: השמחה תלויה בהשקפת האדם על כל מאורעותיו! אפשר שהכל ישאר כמקודם, אך בכח ההסתכלות הנכונה על כל המוצאות אותו, ישמח ויגיל גם עתה.

התורה הקדושה מצווה עלינו **"משכנס אדר מרבין בשמחה"**, בחודש זה חובתנו להתאמץ יותר לשמחה, אמנם אין בידינו לשנות את המצב, אבל יש בידינו להגביר את ההשקפה הנכונה ע"י בנין האמונה הנכונה והאמיתית. זוהי המלחמה בעמלק מדור לדור, שכן: **"המן ועמלק הם בחינת המחוקרים והכופרים, שמהם נמשך עיקר העצבות והמרה שחורה"** (ליקוטי הלכות, נשיאת פנים ד, ז) והשמחה "היא שְׂמִיחָה תמחה את עמלק מקור כל הטומאות שבעולם" (כוכבי אור, פתיחה לששון ושמחה).

נתבונן נא באחת מסיבות העצבות העיקריות, הלא היא מצוקת הפרנסה. האם העשיר בהכרח שמח יותר?! רבינו הרי מעיד בנו

מהיכן נמשך כל הכבוד שבעולם?

וכבוד ה' מלא את המשכן

הצדיק האמת - בחינת משה, הממיק את ה'משכן' - יש לו 'כח המושך', למשוך את כל העולם כולו ולקרבם להשם יתברך.

"וזה בחינת הכבוד הנאמר אצל המשכן, כמו שכתוב 'ונקדש בכבודי', וכמו שכתוב 'וכבוד ה' מלא את המשכן'. כי כל הכבוד שיש לכל אדם שבעולם, מקטן ועד גדול, כולם הם מקבלים רק מזה הצדיק, שהוא בחינת עפר, בחינת משכן, שממנו נמשך הכל. כי כל הכבוד והגדולה, הוא רק אצל זה הצדיק, וכולם מקבלים ממנו... ועל כן כל הראשים שבעולם, מקבלים כבודם מזה הצדיק, וכן התחדשות הכבוד, כי בכל פעם נתחדש הכבוד, שזה הממונה בא להתמנות אחר ונתחדש הראשיות והכבוד, הוא הכל על ידי זה הצדיק. כי כפי הקמתו את המשכן בכל פעם, שמשם בא הכבוד, בבחינות "**וכבוד ה' מלא את המשכן**", כן נתחדש כל הכבוד והראשיות" (ליקוטי מוהר"ן, ע).

הצדיק שמכבד אותנו...

וכבוד ה' מלא את המשכן

המן-עמלק מבזים בלבם את הצדיקים ואת כל ישראל, "ויבזו בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי". והם אלו שמכניסים בלבנו הרגשת בזיון, ואף מכשילים אותנו בעוונות אשר הם המבזים ומחרפים את קדושת שמתנו.

אך לעומתם, עומד מרדכי, שמרומם ומכבד כל איש ישראל. "שהוא בחינת הצדיק שהוא דן את הכל לכף זכות, שהוא ההיפך מביזוי אנשים, כי הוא מקיים 'אל תהי בז לכל אדם' וחותר בכל כוחו להוציא את הכל מחרפות ובזיונות ולהכניסן לתוך כבוד דקדושה, כי הוא מקיים 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו'" (ליקוטי הלכות, גביית חוב מהלקוחות ה.ט).

לכן נקרא 'מרדכי' על שם 'מר דרוו' שהוא 'בשמים ראש', של שמן המשחה.

"כי על ידי שמן המשחה נמשחו כל עבודת המשכן וכליו, וכל הכהנים והמלכים, שכולם קבלו כבודם ויצאו מחול לקודש, מביזוי לכבוד, על ידי שמן המשחה שמקדש הכל, כי כל הכבוד דקדושה היה במשכן, כמו שכתוב 'משכן כבודו', וכתוב 'וכבוד ה' מלא את המשכן'. וכן הכהנים ובגדיהם שהיו לכבוד ולתפארת, כולם נתקדשו וזכו לכבודם על ידי שנמשחו בשמן המשחה, ועל ידי זה היה להם כח לכפר על ישראל על ידי הקרבנות שהקריבו במשכן, שעל ידי זה ביטלו מישאל כל הבזיונות והחרפות והבושות שהם העוונות, והעלו את הכל מבזיון לכבוד, והכל היה על ידי שמן המשחה שעל ידי זה היה כל קדושתו" (שם).

כיצד מתחדשים!?

שאלה:

פורים מתקרב, ואני מרגיש זקן ברוחי. במציאות איני זקן כ"כ, ואני סה"כ אברך, אבל מאחר שכבר עברו כמה עשרות פורים'ס עלי, ובינתיים נעשה עמי מה שנעשה, זה כבר מספיק לי להרגיש עייף וזקן.
אני מייחל מאד להתחדש, ואיני יודע איך. אנא השיבוני דבר.

תשובה:

אכן כפי שכתבת - בדורנו, אינך צריך להתבגר כדי להפוך לזקן, אתה יכול להיות צעיר בגיל וזקן ברוח... 'אברך' - רך בשנים ואב בזיקנה... הזקנה והשגרה הפכה לדבר שבשגרה, ואינה מעוררת תמיהה. אדרבא, הצעירים ברוחם הם אלו אשר מעוררים בהתלהבותם תמיהה ולפעמים אפילו כעס...

זאתה עייף ויגע ולא ירא אלקים! אתה עייף, אתה מותש, אתה כבר מכיר הכל. קראת עלונים, שבעת רעיונות, ועכשיו אין לך כבר כח לכלום... וכל זאת אודות לעבודתו המסורה והעקבית של עמלק ימח שמו.

הוא זה שדואג להפיל עייפות, ולהכניס לאות וכבידות בכל חדרי הלב. בכך שהוא נותן לנו את ההרגשה שהעסק ממילא אבוד. 'פעם היינו צעירים - הוא חושב בתוכנו - והתלהבנו מכל גילוי חדש. אך כיום, עברנו כבר את הגיל'...

המן הפרסי טען לאחשוורוש "**אלקיהם של אלו ישן הוא**", וגם כיום טוען המן המודרני שהחלק האלוקי שבתוכנו התיישן ופג תוקפו...

אך לא לעולם חוסן - פורים מתקרב, ויחד אתו מתגברת זריחתו של הצדיק האמת, שכל כולו התחדשות, "**לא כהתה עינו ולא נס ליהה**". "כי לא קפצה עליו שום זקנה כלל, אפילו בשעת מיתתו שהיה בן מאה ועשרים שנה, כי זכה בתכלית הזקנה להיות עדיין יניק לגמרי, כאילו לא התחיל עדיין לחיות כלל" (ליקוטי הלכות, תפילין ה.לו)

כנגד אותו עמלק, אלוף הזקנה והעייפות, עומד הצדיק הגדול ומעיד על עצמו: "אני זקן מאד, ואני עדיין יניק לגמרי, ולא התחלתי עדיין לחיות כלל" (סיפורי מעשיות, מעשה משבעה בעטלערס). והוא גם מלמד ומזהיר: "**אין טוב להיות זקן - הן חסיד זקן, והן צדיק זקן - זקן אין טוב!** כי צריך רק להתחדש בכל יום להתחיל בכל עת מחדש" (שיחות הר"ן, נא).

וכשם שבמלחמת עמלק, ציווה משה רבינו על תלמידו יהושע "**צא הלאה בעמלק**", כך גם לדורות; את אורו מאיר רבינו הקדוש דרך תלמידו הפלאי, ושמו רבי נתן!

רבי נתן הוא זה שעומד בשדה הקרב ולוחם - בספריו ומכתביו - את מלחמת ההתחדשות!

הוא לא נותן לנו להתעייף, ולא מרשה לנו להזדקן. הוא הרי זכה להרגיש בכל לבו את האור הגדול, של אותו צדיק אשר אין זקנה שולטת בו. ואת האור החדש והמתחדש הזה, הוא רוצה להאיר בלב כולנו.

וזעקת ההתחדשות מהדהדת שוב ושוב בין שיטי מכתביו: "**גיוואלד ברודער הארציקער] = אהה! אה נלבב] אל יזקינו בעיניכם דברים נוראים חדשים כאלה!**" (מכתב מיום ד' ויצא תקצ"ו).

"כי השם יתברך הקדים רפואה למכתנו האנושה, כי כבר היה אדוננו מורינו ורבנו זכרונו לברכה בעולם, וצדיקים במיתתן קרויים חיים כמו שאמרו רבותינו זכרונו לברכה, ועדיין עומד ומתפלל עלינו, ודבריו חיים וקיימים ומחיים אותנו גם עתה לנצח.

רק הישמר לך לבל יזקינו בעיניך כלל! כי נובעים מפי הזקן שבזקנים שהתפאר עצמו שהוא זקן ויניק וכו'. מי שמע כזאת? ואיך אפשר שיזקינו?

אדרבה, התאוות והשטותים וטרדת הפרנסה הם דברים ישנים מהמלך זקן וכסיל. אבל דברי תורה אמתיים, בפרט חידושים נוראים כאלה ושיחות נפלאות ועמוקים ותמימים כאלה, הם חידושים חדשים בכל יום ובכל עת לנצח כי מאד עמקו מחשבותיו" (מכתב מיום ט"ל למספר בני ישראל תקצ"ט).

באחד ממכתביו, הוא מסביר גם מדוע הוא זועק שוב ושוב את זעקת ההתחדשות:

"וכבר דיברנו בזה הרבה. אבל מאחר שהמלך זקן וכסיל אינו שומע כל זאת, וחותר ומתגרה עדיין כמו שמתגרה, כאילו הוא מודיע מחדש שטותים ישנים כאלה - צריך האדם להתגבר להאמין מחדש בכל דברי העצות הקדושות ובכל הדברים המחיים את הנפש, להשמיע לדעתו מחדש, ואל יזקינו בעיניך, כי הם מתחדשים בכל עת" (מכתב מיום ב' שלא תר"ג).

אם העיתונים והפרסומאים מתחדשים מדי יום, ולא התעייפו עדיין מלמכור את מרכולתם הישנה והמוכרת - על אחת כמה וכמה שעלינו להתחדש בכל יום ויום בדברים החדשים באמת!

מוהרנ"ת לא רק לימד התחדשות, אלא ח' אותה!

וכך הוא מעיד על עצמו: "באמת בכל יום ובכל עת הם חדשים אצלי לגמרי, ואיני יכול להסיח דעתי מלהתפלא על נפלאות כאלה, חידושים כאלה, ומוכרחים לכל אדם מאד מאד להחיותו ולעוררו ולהקיצו ולהקימו מכל מקום שהוא וכו'. אשרינו שזכינו לשמוע כל זאת!" (שם).

וכשהבחין פעם מוהרנ"ת באחד מאנ"ש, שהתלהבותו בתפילה התקררה, פנה אליו ואמר: "משה! תשמע לי, ותתחדש מחדש". וסיים בעדות אישית: "גלייב מיר; איך האב שוין א ווייסע בארד און האב נאך אויך בדעה צו זיין א ערליכער יוד" ~ "האמן לי; יש לי כבר זקן לבן, ועדיין יש בדעתי להיות יהודי כשר" (אבני"ה ברזל)

מוהרנ"ת אינו מפחד מזקן לבן, וגם לא מנפש עייפה, הוא מזמין אותך להגות בספריו ומכתביו, ולגלות את האור שאין זקנה שולטת בו!

ולעובדא ולמעשה:

אם תקבע עצמך מחדש לעסוק בספריו רבינו, ובפרט בספריו תלמידו רבי נתן, ותחדש עצמך להגות בספריו "**ליקוטי הלכות**" [אשר זה עתה התחילו בלימוד החלק השלישי במסגרת 'דף היומי'] ובמכתביו הקדושים שב'עלים לתרופה', ותאמר בכל יום ויום "**ליקוטי תפילות**" - יתגבר אורו של רבי נתן, ה"הושע" שבדורנו, וילחום ויכניע את עמלק שבקרבו המעיף ומזקין אותך, ותזכה להתחדש!

פנינים מאירים וחידושים מזהירים מליקוטים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע
מתוך רשימותיו של הגרי"ם שכבנו ש"ס"א אשר ציין ורישם לפני לזכרון.

לקט ספרי"ם

ספר דרך אמונה

מלוקט מדברי ראשונים ואחרונים ובמיוחד מדברי הבעש"ט ותלמידיו ז"ע"א - נלקט ע"י אדמו"ר מתו"א זצוק"ל

עצה להיות תמיד דבוק בה'

שמעתי ממורי הצדיק הקדוש מפרשיסחא זצ"ל ז"ע, עצה לכל בר ישראל, שלא יחסר לו מחסורו, ולהיות תמיד דבוק בעבודתו יתברך, הוא, שירגיל תמיד עצמו להתפלל ולבקש ממנו יתברך על כל דבר מקטן ועד גדול. ואל יחשוב אדם שצריך לזה התבודדות בטלית ותפילין, רק בכל מקום שעומד אז, אפילו בשוק, יראה אם הוא מקום נקי, כמו שנאמר (דברים כג. טו) והיה מחניך קדוש. ויבקש מהש"ת, ובודאי ימלא שאלתו, שומע תפלת כל פה. ועל ידי זה יהיה תמיד דבוק בה'. (ספר בית יעקב פרשת ויצא)

יום ז' אדר בחודש אדר ב'

התעסקם במשנה העברה, כי אכן רוח היא באנוש והמשגה מצודה פרושה על כל קרוץ מחומר, והיום הנבחר הזה ז' באדר הוא הנבחר לבני ציון היקרים פעיה"ק ירושלם ת"ז"ע.

יום זה שימש בהרבה עיירות כיום חשבון הנפש לציבור הכללי, כמו שיראה המעיין בספר יערות דבש ובספר דרשות חתם סופר שהרחיבו בדרשותיהם לתקן פרצי הכלל ביום הזה. ובדרשות חתם סופר מובא שהדרשות היו בחודש אדר ב'.

וכפי הנראה מלוח ארץ ישראל (שנת תרנ"ו) שגם בארץ ישראל שימש היום כחשבון הנפש כללי, וכאשר כתוב שם; בהרבה ישיבות ובתי מדרשים ילמדו כל הלילה, וחכמי צפת ילכו בו ביום על קבר רשב"י אשר בכפר מירון ללמוד ולהתפלל. וכן בספר **מדות הרשב"י** בהקדמה ציין יום ז' אדר כיום פקודה בציון הרשב"י. ובספר **דברי משה** (עמוד מא) כתב; אנכי נתתי סימן שז' אדר ול"ג בעומר הם תמיד באותו יום בשבוע, למשל אם יחול ז' אדר ביום א' יחול ל"ג בעומר באותה שנה גם כן ביום א'.

גם נהגו לנסוע להתפלל ביום זה לשאר קברי צדיקים כפי שכתב בספר **ביאור השיר בר יוחאי** להגרי"ז מרגליות ז"ל (עמוד סו) 'נכון ונשא מאוד ליסע ביום ז' אדר למערת המכפלה, וכן אנו נוהגים ליסע ז' אדר לחברון' ע"כ.

בשולחן ערוך סימן תק"פ (א"ס) מנה הממחר הימים שראוי להתענות בהם ומכונים בשם 'תענית צדיקים', ואחד מן הימים הוא יום ז' אדר שהוא יום פטירת משה רבינו עליו השלום. וכתב **המשנה ברורה** (ס"ק טו) שיש דעות בין האחרונים אם מתענים בחודש אדר א' או בחודש אדר ב', וסוגיו דעלמא להתענות בחודש אדר א'.

אמנם למעשה מצינו בזה חילוקי מנהגים; וביערות **דבש** (ח"ב דרוש ב) הביא בשם המדרש שאותה שנה שנפטר בו משה רבינו ע"ה היה שנה מעוברת, ומשה נפטר בז' אדר ב', ולפי זה יש לקבוע את יום התענית בחודש אדר ב'.

וכידוע בארץ ישראל נהגו אנשי חברה קדישא לקבוע מקדמת דנא את יום ז' אדר כיום תענית, ובשנה מעוברת נוהגים לעשותו בחודש אדר ב'. ומנהג זה הוא מנהג קדום, כמובא ב**סליחות ליום ז' אדר** מאנשי חברה קדישא בירושלים (תרס"ה): 'ען משנים קדמוניות מנהג ישראל בכל עיר ועיר למקומותם במושבותם בכל ערים גדולות וקטנות לבחור להם יום אחד שבשנה שאינו חל בשבת קודש, כיום מיוחד להתאסף בו כל אנשי חברה קדישא גחש"א למקטנם ועד גדולם, קיימו וקבלו עליהם להתענות בו ולזמר סליחות ואחר כך לילך כולם על בית עולם לשפוף שם שיחם לפני ה' ולבקש מהמתים מחילה וכפרה על

איזה מנעלים מותר ללבוש בט' באב ויזה"כ

שאסור לצאת במנעל של שעם, ואילו הרמב"ם התיר לצאת במנעל של שעם. ומאידך כתב שמוותר לכרוך בגדים על הרגליים ולצאת כך אף שאינו מרגיש את קושי הארץ. וטעמו, דלשיטתו אינו תלוי אם מרגישים את קושי הארץ תוך כדי ההליכה, אלא אם המנעל עשוי בצורה שהוא נוח ומגין על הרגליים, שאם עשוי בצורה שמגין על הרגליים ונוח ללכת בו אף אם מרגישים את קושי הארץ אסור, ואילו אם אינו עשוי בצורת מנעל אף שאין מרגישים את קושי הארץ אסור.

שיטת היראים - הדרך להלך בו

בספר יראים (ס"י קיח) נתן הגדרה אחרת באיזה מנעל יש איסור ללכת, וזה לשונו: 'כל מידי שאין דרך להלך בו מותר, שאינו יוצא מכלל יחף', ע"כ. כלומר; מי שלבוש מנעל שאין הדרך לצאת בו הרי היא כהולך יחף. ומבואר מדבריו שזה תלוי לפי מנהג העולם, שסוג מנעל שהדרך לצאת בו אסור, וסוג מנעל שאין הדרך לצאת במנעלים כאלו אסור.

שיטת הרי"ף והרא"ש - מנעל של עור

אכן הרי"ף (י"מא ב) והרא"ש (שם פ"ח ט"ז) פסקו שאין איסור נעילת הסנדל רק בנעלי עור, שאין שם מנעל בתורה רק בנעליים של עור, ואילו אם אינו עשוי מעור אפילו אם הוא מגין ועשוי בצורת מנעל, אינו נקרא מנעל ומותר לצאת בו. והמחבר בשולחן ערוך (שם) פסק כשיטה זו.

פסק הב"ח והחת"ס

אמנם הב"ח (ס"י תקנ"ד ס"ח) החמיר כדעת שאר הראשונים, וכתב: 'נכון להחמיר כדעת הגאונים שלדעתם כל דבר שמגין על הרגליים נקרא מנעל, ויש להחמיר לילך יחף לגמרי וכן ראינו רוב רבותינו גם בתשעה באב'. ע"כ. וגם החת"ס (בהגהת שו"ע ס"י תרי"ד) החמיר בזה וכתב: 'העיקר לילך כל היום באמפלאות ושטרומפיון, וכשהולך ברחוב ילך במנעל של לבד העשויה באופן שמרגיש הקרקע למטה ברגליו'. וכדרך זה כתב בשו"ת פנים מאירות (ח"ב ס"י כח): 'כל ירא וחרד לדבר ה' יש לו להחמיר שלא לצאת במנעל העשוי מלבדים ועשוי כמדת מנעל שלנו ומגין ואינו מרגיש כלל שהוא הולך יחף, ולאו בכלל עינוי הוא, והמחמיר תבוא עליו ברכה', ע"כ.

פסק הזרע אמת וערוך לנר

מנגד זה פסקו הרבה אחרונים להקל: בשו"ת זרע אמת (ח"א ס"י ט"ד) כתב דבעל הפנים מאירות הפריז על המידה ואין שומעים לו, שאין איסור אלא במנעל של עור דוקא, וכתב שכן נהגו העולם על פי גדולים ולא חששו לדברי הב"ח. ורק לענין נשיאת כפיים מחמירים שאין הכהנים עולים לדוכן גם כפיים מחמירים על בגד. וכן הערוך לנר (יבמות ק"ב: ד"ה כ"ד) תמה על שיטת הרמב"ם, וכתב שמוותר לצאת במנעל שאינו עשוי מעור גם אם הוא מגין ואין מרגישים את קושי הארץ.

השבוע למדנו דין איסור נעילת הסנדל בתשעה באב, ודינים אלו שייכים גם בימים אלו שנהפכו לששון ולשמחה, לקיים בהם 'ונהפוך הוא'. כידוע לשון קדשו של התיקוני זוהר הקדוש (תיקון כא דף נז ע"ב): 'פורים אתקריאת על שם יום הכיפורים, דעתידין לאתענגא ביה ולשוניי ליה מעינוי לעונג, ומה דאיהי שכינתא אסור ביה נעילת הסנדל, בההוא זמנא אתמר בה מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב'. ע"כ. וביאר בספר שארית ישראל להרה"ק מווילענדיק זיע"א (ליקוטים פורים) הכוונה 'כי ביום הכפורים התיקון הוא על ידי בחינת עינוי שאסור בנעילת הסנדל, אבל כפורים התיקון הוא על ידי עונג בנעילת הסנדל דוקא על ידי ריקודים', ע"כ.

פסק השולחן ערוך ומשנ"ב

בשולחן ערוך בהלכות תשעה באב (ס"י תקנ"ד) נפסק דאיסור נעילת הסנדל הוא דוקא בנעלי עור, או בנעליים המחופים בעור, אבל נעליים של בגד ושל עץ וכדומה מותר. וביאר **המשנה ברורה** (ס"ק ל) שגם אם נעלי בגד או עץ מגין על הרגליים ועשוי בצורת מנעל משם מותר, שאין נקרא מנעל בשלשן התורה רק בנעליים של עור. אכן בהלכות יום כיפור הביא המשנה ברורה (ס"י תרי"ד ס"ק) שיטת הפוסקים המחמירים ללבוש גם נעלי בגד ועץ העשוי בצורת ומגן על הרגל, וכתב שמי שאפשר לו נכון להחמיר בזה ביום כיפור.

טעם איסור נעילת הסנדל

כדי לבאר דין זה, נביא מקור האיסור: כידוע בתשעה באב יום כיפור חייבים בחמשה עינויים, ואחד מהם היא נעילת הסנדל. ויסוד איסור נעילת הסנדל נלמד בגמרא (יומא ע"ג): ממה שנאמר בודד המלך כשברח מפני אבשלום (מלכים א, ב כו) 'כי התעניית בכל אשר התענה אבי', ובהמשך נאמר שם 'וראש לו חפיו והוא הולך יחף'. מכאן מבואר שבה שהלך יחף בלי נעליים נקרא עינוי עצמו בעינוי. ונחלקו הפוסקים מהו הגדר 'יחף בלי נעליים'.

שיטת הרמב"ם - להרגיש קושי הארץ

הרמב"ם (הל' שביחת עשור פ"ג ה"ז) כתב: 'מותר לצאת בסנדל של שעם ושל גמי, וכורך אדם בגד על רגליו ויוצא בו, שהרי קושי הארץ מגיע לרגליו ומרגיש שהוא יחף'. ע"כ. נראה מלשונו דהעיקר תלוי אם מרגישים את קושי הארץ, וסוג מנעל שמרגישים בו קושי הארץ מותר לצאת בו, וסוג מנעל שאין מרגישים בו קושי הארץ אסור לצאת בו. וכן ידיק אחד מן הראשונים **בספר הבתים** (ח"ב עמוד קנ"ב) שאסור אפילו לכרוך גרביים עבות על הרגליים אם כבר אינו מרגיש את קושי הארץ.

שיטת המאור - מנעל המגין

גם הבעל המאור (יומא ב) פסק שאסור לצאת בסוג מנעל שמגין על הרגליים, אבל דבריו שונים מפסק הרמב"ם; שהבעל המאור פסק

דברי האר"י הקדוש

יש להביא סעד להתיר מכתבי האריז"ל שכתוב שם (פע"ח שער יו"כ פ"ד) 'אמנם לא נאסר רק מנעל עור, שהוא סוד כתנות עור של אדם הראשון, שהוא החומר הזה... אמנם שאר מנעלים מותרים כי גם מנעל הקדושה לא נתבטלו חס ושולם'. ע"כ. הרי שיש לאסור דוקא מנעל של עור ולא של מין אחר.

שיטת המהרש"ג - המחמיר הוא חסיד שוטה

והגאון המהרש"ג (שו"ת ח"ב ס"י ק"י) יצא בדברים חוצצים נגד המחמירים בזה, וכתב: 'לדעת נראה דאפילו מצד חומרא אין להחמיר ואין בזה מידת חסידות כלל. שאין זה ממידת חסידות להחמיר להרגיש הצער של החמשה עינויים, דאם כן למה צייתה התורה לאכול בתשיעי כדי שיהיה יכול להתענות בנקל, וכל המחמיר אין זה אלא חסיד שוטה ואין לו דעת להבין עומק תורתנו הקדושה'. ע"כ.

חידושו של הבית דוד

והנה בשו"ת בית דוד (א"ח ס"י שנ"ב) יצא לחדש, ונתן סעד וסמך למנהג העולם בעירו לנועל נעלי עור על אנפלאות של צמר גפן, וכתב דדוקא בנעליים של עץ המחופים בעור מבפנים שהבשר נוגע בעור אסור, אבל נעליים של עור המחופה בעץ או בגד מבפנים מותר, כיון שאין בשרו נוגע בעור, וכתב שעל כן נהגו להקל בסאלוניקי. והמהרש"ם בתשובה (ח"ו ס"י

לז) הביא דבריו וכתב שאף שהגדולים חולקים עליו, עכ"פ ראוי הוא להצטרף להקל בסוגי מנעל שאינו עור. וכתב 'וזאת אדע כי אצל קצת גדולים וצדיקים נהגו להקל בזה בהילוך ברחוב, וכשבאים לבית המדרש חולצים מיד'.

פסק האחרונים

למעשה נהגו העולם להקל ללבוש כל סוגי המנעלים, וכן מובא בשם הגרש"א ז"ל (שלמי מועד עמוד ע"ג) שמוותר ללבוש לכתחילה נעליים שאינם של עור גם אם הם נוחים אפילו יותר מנעלי עור ואין בהם שום עינוי, שגזירת חז"ל היה רק על נעלי עור בלבד. אבל זכורני שא"ז ז"ל בעל הקנה בושם כן היה רגיל ללבוש בתשעה באב ויום כיפור סנדל של קש שמרגישים בו את קושי הארץ. ומספרים בשם החזון איש שהיה נוהג להחמיר ללכת בלי נעליים ולא היה לובש רק גרביים.

ובספרי המקובלים מובא שאמנם אין ללכת יחף גם בתשעה באב, כך כתב הבן איש חי (דברים כא ס'): 'לא ילכו יחפים ממש בט' באב אלא ילבוש מנעל של בגד'. והמהר"ח פלאג"י **בספרו רוח חיים** (ס"י תקנ"ד סעי' ב) הרחיב בזה וכתב: 'אמנם אנו בדין בגבולינו נוהגים הספרדים שלא לילך יחף כלל, ויש שיכנסו רבים לזה, ויצא האחד כי יש לחוש שיכנסו ברגלו איזה קוץ או ישכנו איזה שרף, ועוד טעם אחר כי אין המקומות נקיים וימצא שיהיה דורס ברגלו צואה וידבק בו ואסור להתפלל ולומר דבר שבקדושה'. ע"כ.

אנו עמלים והם עמלים...

מרת פיגא בת רבינו ז"ל (א)

אחת מבנותיו של רבינו, אשר נפטרה בקטנותה, הייתה: מרת פיגא ז"ל.

וכך מסופר אודותיה בחיי מוהר"ן:

הסתלקותה של מרת פיגא ז"ל

"בהיותו בדרך נפטרה בתו הקטנה מרת פיגא ז"ל, ובבוא לביתו העלימו ממנו ולא הודיעו לו כלל, כי לא נתגלה בביתו רק בעיר הסמוכה בלאדיזין, שהיתה שם אצל מינקת, ועל כן היו יכולין להעלים ממנו. והוא ז"ל, תיכף כשירד מהעגלה ונכנס לביתו, מצא אנשים מאנ"ש שבאו אצלו מנעמריב, אז תיכף אמר לפניו דברי תורה הרבה מהתורה 'עתיקא' הנ"ל (ליקוטי מוהר"ן תורה כ"א), והכניס בתוך דברי תורתו ענין שבע ימי אבילות כמבואר שם עיי"ש. וגם בדרך קודם כניסתו לעיר, הבינו מדבריו שהוא יודע ברוח הקודש שנסתלקה, ואחר כך כשנכנס לביתו שאל וחקר את בני ביתו, והעלימו ממנו ולא נהג אבילות כלל, ולא נודע לו מפי אדם עד אחר ראש השנה, ואז נהג שעה אחרת אבילות כדינו, כי כבר היה אחר ל' יום, ואמר אז שכל זמן שאין יודעים מפי אדם אין צריכין לנהוג אבילות, אף על פי שיודעין על פי השגות" (חיי"מ סי' י"ב).

"בין חיים למיתה אין חילוק"...

ממשיך מוהר"ן ומספר:

"ואחר כך בימי אלול הייתי אצלו בעצמי (כי אז בבוא לא הייתי בעצמי, רק כל הנ"ל שהיה בעת כניסתו לביתו, שמעתי מחבריי שהיו אצלו אז), ותיכף כשנכנסתי אצלו והוא ז"ל היה יושב בכובד ראש בצער, והתחיל לדבר תיכף מענין חיים ומיתה, ענה ואמר לי: **הלא בין חיים למיתה אין חילוק כי אם באמה אחת, שעכשיו האדם כאן ואחר כך הוא שוכן שם.** והטה בידו על בית עלמין. כלומר מי שהוא צדיק, ואף במיתו הוא חי, מה חילוק אצלו בין חיים למיתה, רק מקודם ה' דר בכאן ועכשיו קבע דירתו שם בקבר, והוא חי שם, ואז התחיל לומר: חיים נצחיים הם רק אצל השם יתברך, ומי שהוא נכלל בו יתברך הוא חי גם כן חיים נצחיים וכו', כמבואר כל זה אצל התורה עתיקא הנ"ל.

"הלא כבר אני יודע האמת"

ובראש השנה שלאחריו תקס"ה, אז אמר התורה ט' תיקונין יקירין הנ"ל, וראש השנה חל אז ביום ה' ו', ובשבת תשובה שאחריו היינו מסופקים אם נזכה שיתקן אלינו מחדרו לישב עמנו בסעודה שלישית לגלות לנו תורה, כי לא ה' דרכו לישב עמנו בסעודה שלישית, כי אם בעיתים ידועים כמבואר במקום אחר, והיינו עומדים ומצפים סמוך לחדרו.

ובתוך כך פתח פתאום הדלת מחדרו בבהלה גדולה, וכל האנשים אשר עמדו שם בסמוך נפל עליהם פחד גדול, ונבהלו ונשתוממו מאד. וקרא בתחילה שתבוא אצלו בתו הגדולה, ונכנסה תיכף לחדרו, והתחיל לדבר עמה מענין פטירת בתו הקטנה ז"ל, והתחילה שוב להכחיש ולהעלים, ואמר: **הלא כבר אני יודע האמת**, והוכרחה להגיד לו בפירושו, ולא נכנס מחמת זה לסעודת שלישית, ונהג שעה אחת אבילות במוצאי שבת" (שם).

נערך ע"י הרב"ח רבי נחמ"י שווארצין שליט"א בעמ"ס 'אוצרות עולם לתרופה'.

להינצל מחיזו דהאי עלמא, והוא עצמו היה עני מרוד עד פת לחם ממש. כי זאת צריך לדעת, שגם העובדים' הגדולים הללו סבלו מידידות ומקשיים שונים בעבודתם את בוראם, כי עיקר עבודתם היה בדיבורי התורה והתפילה, ומי שמחזיק עצמו בדיבור - יש זמנים שהדיבור אינו מאיר כל צרכו ויש אשר הוא קשה מאד.

אף על פי כן, אוכל להעיד מה שעבר על הני תרי אינשי: אילו היו מתעשים להישאר על עמדם, בדומה לר' שמואל - חרף היגיעה הגדולה שהיה מתייגע תמיד - היו מאושרים ושמחים עד לב השמים. אבל ידוע ידעתי היטב את מכאובם ממכות קשות שקבלו בזה אחר זה, ממש לבלתי יכולת נשוא. ומרוב המכות והתלאות והתחלואות לא נשאר מהם מאומה.

ולסיכום: מה היה איתם? - הם אכן פרקו מעליהם כל עול כביכול עד שהגיעו לפריקת עול מוחלטת, אך מאז עברו עליהם חיים קשים מרים ומרורים ממות עד סוף ימיהם.

הבה ונראה: גם הם וגם ר' שמואל שפירא, להבדיל בין הטמא ובין הטהור, עמלו והתייעו בכוחות גדולים ועצומים, אך מה נעשה מעמלו של ר' שמואל ומה נעשה מעמלם? אנו עמלים והם עמלים...

ואם הנביאים קבעו כמסמרות ברזל ש"אדם לעמל יולד" (איוב ה, ז) - לא יועילו לזה שום חכמות והתחכמויות להתחמק מעמל העולם הזה, עולם העמל והחושך. לעמול צריכים וחייבים כולנו, אך אשרי מי שעמלו בתורה...

לסיכום אומר בפה מלא:

במשך השנים הכרתי אנשים רבים ושוניים, ובכן, אלו שהתמידו בתורה ובדיבורים קדושים, בתמימות ובעמל של כפיית היצר, גם אם לא היו משכמם ומעלה, לא היו בעלי כשרונות מיוחדים ובעלי בינה יתירה - אך אלו נשארו חיילים נאמנים להש"ת ונשארו בטוהרתם ובתומם ברוחניות וגשמיות, ועברו את חייהם בטוב גם אם לא היו מסודרים בגשמיות כהוגן.

ואילו הפורקי עול, אלו שפעלו בהתחמקות ובערמה וחשבו שהם קונים את העולם, נודעו לי דברים נוראים מסמרי שיער מה נעשה עמהם, כמובן ברוחניות, אבל גם בגשמיות; שום טוב כחוט השערה לא העניקה להם פריקת העול, לא מיניה ולא מקצתיה, ממש כדברי התיקוני זהר הנ"ל: "חייכת ביה בעותרא בהאי עלמא ולבתר קטילת להון", רח"ל.

עובדא זו ברורה ומאירה כשמש, רק צריכים סבלנות עד שרואים את התוצאות של שני הסוגים הללו.

הרשימו שנשארת מהעבודה בתמימות - אמנם בתחילה היא קשה, קשה מאד, אבל אשרי לנו שאלו הם הקשיים שלנו, למען שמו ית'; קושי של כפיית היצר, קושי של עמל התורה, קושי של תפילה בלא חיות... אך לבסוף, לבסוף יתמלא בחיות נפלאה ונעימה, וממנה נשארת ההארה, ובכוחה תבוא הגאולה, הגאולה הפרטית והגאולה הכללית. ואיך? רק ע"י שעמדם בעוז ובגבורה למול כל הקשיים הארעיים ולא התפעלו מהם אלא החזיקו מעמד, אשרי להם!

היה אצלי פעם יהודי אשר היצר הרע נטפל אליו באופן משונה ביותר; בקרבו החל לבעור אש של פריקת עול, לפרוק עול תורה ומצוות רח"ל. הבעל דבר התלבש עליו באופן מחריד ביותר, כנאמר בחז"ל: "כל משאו ומתנו בך!".

הבעל דבר רוצה להפוך את האדם לאומלל לעד ולנצח נצחים, ודרכים רבים לו לבצע את מזימתו הרעה; הוא מפתה ומרמה ומגרה את האדם בתאוות עולם הזה, ועל ידי כך הוא מורידו לבאר שחת רח"ל. וכמו שרבינו מביא (בתורה כג, ה) מתיקוני זוהר (תיקון א) ש'לילית' היא אמה דערב-רב, שכל התאוות הרעות, כל הזוהמא וכל החלאה דהאי עלמא, מקורה בקליפה זו שהיא אמה של השדים, והיא נקראת 'שחוק הכסיל', עליה נאמר (שם): "חייכית בהון בעותרא בהאי עלמא ולבתר קטילת לון" - היא מחייכת אליהם בתאוות של העולם הזה ולאחר מכן היא הורגת אותם.

ובכן, אותו יהודי השיח לפניי את לבו על התאוה של פריקת עול הבעורת בו כאש בנעורת, עד כדי כך שכבר נראה לו, שיהיו לו חיים מתוקים אם ילך אחריה רח"ל.

וכנהוג, שבמצב כזה, העצה היא להפחיד מעט את הגוף. פניתי אליו בשאלה: האם מדמיין אתה לעצמך שכבר עשית חוזה [-קאָנטראַקט] עם הסטרא-אחרא שייטב לך בחיים אם תובל ותיגרר אחריה? מה תעשה אם גם שם תקבל מכה ובעיטה כדבעי? נראה מה יהיה עמך אז, כי אז גם את הרבוננו-של-עולם אין לך ח"ו, ואז אתה אבוד גם מהעולם הזה וגם מהעולם הבא, וכמשל הידוע (הובא ברש"י בשלח) "גם אכלת דגים סרוחים וגם קיבלת מכות" וכו'...

ואין זה הפחדה בעלמא, אלא הוא אמת מוחלט. יכול אני להעיד על כך, ואוכל לחבר ספר שלם על זה, מה שהייתי ע"ד על מה שהבעל-דבר הבטיח מחד ומה שנתן בפועל מאידך, השם ירחם.

כי זכרתי ימים מקדם מה שבעיניי ראיתי כמה וכמה אנשים, שתחילה הלכו שבי אחר פיתויי החמודות של היצר, ודמיינו במחשבתם שמצפים להם כל מעדני ותמודות תבל אם אך יעזבו את עול התורה והמצוות רח"ל.

וסיפור אחד מני אלף אספר:

הכרתי שני אנשים שהתהלכו בקרבתו של הצדיק רבי שמואל שפירא ז"ע, ורצו להתחמם לאורו כדי להינצל מחיזו דהאי עלמא, כי היצר הרע יקד בקרבם מאד ולא יכלו להתגבר עליו.

בימים ההם שררה עניית נוראה, ובפרט אצל יראי ה' שהתנזרו מליהנות מכל מקורות השפעה זרים. שני האנשים אלו לא עמדו בנסיון העוני והרעב שאכל בהם, ופרקו עול תורה רח"ל; בעוד שהאחד נהג בהפקרות בסתר ולא רצה שידעו האנשים מהפקרותו [רק אני שהכרתיו היטב ידעתי על מעשיו], יצא השני לתרבות רעה בריש גלי.

ואם הזכרנו את האי צדיק וקדוש רבי שמואל שפירא ז"ע, הנוכל לתאר לעצמנו את עבודותיו העצומות והנוראות של רבי שמואל בשנים ההן; היגיעות, הקימה בחצות בקביעות, וההליכה לשדות וליערות לזעוק את השי"ת

<p>ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח ר' ישראל זאב פרידמן שליט"א לרגל נישואי בנו הר"ר יהודה אריה צבי הי"ו עב"ג בת</p> <p>הרה"ח ר' צבי ליפמן שליט"א יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה'ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח ר' יעקב יהושע ורטהיימו שליט"א לרגל נישואי בנו הר"ר אברהם יוסף הי"ו עב"ג בשעש"ט</p> <p>יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה'ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח ר' דוד דויטש שליט"א לרגל נישואי בנו הר"ר שלמה הי"ו עב"ג בשעש"ט</p> <p>יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה'ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח ר' אברהם חובינעפלי שליט"א לרגל נישואי בנו הר"ר דב בער הי"ו עב"ג בת</p> <p>הרה"ח ר' יעקב מנדלברג שליט"א יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה'ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח ר' אליהו ויבלום הי"ו ולאביו הרה"ח ר' משה יצחק ויבלום שליט"א ולחזונו הרה"ח ר' יעקב מאיר ברב"ר שליט"א לרגל חולדת הבת הנכדה</p> <p>יה"ר שיזכה לרגל התורה לחופה ולמעש"ט ולרוב מנות קדושה</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח ר' אהרן פריש שליט"א לרגל איחוס בנו הבח"ח ישראל נ"ו עב"ג בשעש"ט</p> <p>יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה'ק זיע"א</p>
--	---	---	--	---	---